

**Już 10 września VII Festiwal
Kultury Mniejszości Niemieckiej**

STR. II-III

**Peter Herr – nowy konsul
Niemiec w Opolu**

STR. IV

**Pielgrzymka do Wambierzyc.
Połączyli wiarę i tożsamość**

STR. IV

SIERPIEŃ 2022

REDAKCJA:
KRZYSZTOF OGIOŁDA

HEIMAT

MAŁA OJCZYZNA

PARTNERZY
DODATKU

Związek Niemieckich Stowarzyszeń
Społeczno-Kulturalnych w Polsce
ul. Stowackiego 10, 45-364 Opole

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
Niemców na Śląsku Opolskim
ul. Konopnickiej 6, 45-004 Opole

Dom Współpracy
Polsko-Niemieckiej
ul. 1 Maja 13/2, 45-068 Opole

Gminy się troszczą o język niemiecki

Od września uczniowie mają mieć – według ministerstwa – tylko jedną lekcję niemieckiego jako języka mniejszości. Dzięki pomocy wielu samorządów będzie tych zajęć więcej.

- Po raz pierwszy od 1989 roku znajdujemy się w takiej sytuacji – mówi Rafał Bartek, przewodniczący zarządu TSKN i VdG – że dzieci niemieckiego pochodzenia będą w nowym roku szkolnym dyskryminowane. W czasach PRL-u język niemiecki był w szkole zupełnie zakazany. Teraz lekcje niemieckiego jako języka mniejszości zostały zredukowane do jednej godziny.

Wiele samorządów nie zgodziło się na taki stan rzeczy. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim zebrało informacje z 54 gmin,

w których niemiecki jako język mniejszości był dotąd nauczany. Wynika z nich, że 34 gminy dofinansują lekcje niemieckiego. Dziewiętnaście z nich: Bierawa, Chrzastowice, Leśnica, Krapkowice, Ujazd, Kolonowskie, Gogolin, Reńska Wieś, Wilków, Murów, Polska Cerekiew, Pokój, Popielów, Prószków, Jemielnica, Dąbrowa, Walce, Lasowice Wielkie oraz Ozimek sfinansuje dwie lekcje (a zatem tam dla uczniów nic się nie zmieni).

W kolejnych 15 gminach dodana zostanie przez samorząd jedna lekcja. Są to: Radłów, Izbicko, Dobrzeń Wiel-

ki, Zawadzkie, Zdzeszowice, Łambinowice, Cisek, Strzelce Opolskie, Łubniane, Dobrodzień, Zębówice, Turawa, Komprachcice i Głogówek i Gorzów Śląski.

O 18 gminach wiemy, że tam zostanie tylko jedna lekcja zgodnie z decyzją MEN. – Jestem zdziwiony, bo są wśród nich m.in. Pawłowiczki czy Biała – gminy, w których mniejszość niemiecka jest bardzo liczna i aktywna, a mieszkańcy znani z kompetencji językowych. Ich dzieci naprawdę powinny zachować dotychczasowe szanse edukacyjne dzisiaj i zawodowe w przyszłości dzięki nauce

W 19 gminach uczniowie będą nadal korzystać z trzech lekcji języka mniejszości.

Fot. Pro Libertis Silesiae

niemieckiego – przyznaje lider VdG.

- Z dwóch gmin, z Tarnowa Opolskiego i ze Strzelcetek, nie mamy odpowiedzi – uzupełnia zestawienie Rafał Bartek. – Chcę mieć nadzieję, że władze gmin zastanowią się nadal, czy dołożyć z pieniędzy samorządu jedną czy dwie godziny lekcyjne.

Burmistrz Ujazdu Hubert Ibrom na Facebooku mobilizuje kolegów samorządowców. – Mimo problemu gwałtownych wzrostów kosztów stałych zdecydo-

waliśmy z budżetu gminy Ujazd pokryć tę stratę i utrzymać w dalszym ciągu naukę na tym samym poziomie co przez ostatnie lata. Nie możemy dopuścić do nierównego traktowania uczniów. Nie możemy dopuścić do zmarnowania potencjału, który wypracowaliśmy. Powszechna znajomość niemieckiego jest przewagą konkurencyjną województwa opolskiego. Dzięki temu lokują się u nas kolejni inwestorzy, tworząc dobre miejsca pracy – napisał.

Przewodniczący TSKN podkreśla, że cieszy go, iż wielu samorządowców podjęło decyzje przychylnie dla mniejszości. – To świadczy o żywotności i o wadze tematu – mówi. – Mam też świadomość, że wydatki gmin nie tylko na utrzymanie szkół, ale i na inne cele – np. oświetlenie ulic – bardzo wzrastają. Tym bardziej doceniam tych, którzy o kompetencje językowe i kulturowe dbają. Myślę, że doceniają to również mieszkańcy. Jest to też sygnał dla przedsiębiorców i inwestorów z Niemiec.

Gemeinden kümmern sich um die deutsche Sprache

Ab September 2022 sollen Schüler – laut dem Bildungsministerium – nur noch eine Deutschstunde im Fach Deutsch als Minderheitensprache pro Woche haben. Dank der Hilfe vieler Kommunen wird es aber mehr Deutschunterricht geben.

Wir befinden uns zum ersten Mal seit 1989 in einer Situation, dass die Kinder deutscher Abstammung im neuen Schuljahr diskriminiert werden – sagt Rafał Bartek, Vorstandsvorsitzender der SKGD und des VdG. – In der Zeit der Volksrepublik Polen war Deutschunterricht in der Schule verboten. Nun wurde der Deutschunterricht als Minderheitensprache auf eine Wochenstunde reduziert.

Viele Selbstverwaltungen sind mit der Kürzung der

Deutschstunden nicht einverstanden. Die Sozial-Kulturelle Gesellschaft der Deutschen im Oppelner Land (SKGD) holte Informationen über die Lage des Deutschunterrichts aus 54 Gemeinden ein, in denen bisher Deutsch als Minderheitensprache unterrichtet wurde. Dabei erwies sich, dass 34 Gemeinden den Deutschunterricht bezuschussen werden. Neunzehn davon, Bierawa, Chronstau, Leschnitz, Krappitz, Ujest, Collonowska, Gogolin, Reinsdorf, Wil-

kau, Murow, Gross Neukirch, Carlsruhe, Poppelau, Proskau, Himmelwitz, Dambrau, Walzen, Gross Lassowitz und Malapane werden zwei Deutschstunden finanzieren (hier ändert sich also für die Schüler erst einmal gar nichts).

In weiteren 15 Gemeinden wird eine zusätzliche Deutschstunde finanziert. Dazu hat man sich entschlossen in Radlau, Stubendorf, Groß Döbern, Zawadzki, Deschowitz, Lamsdorf, Czissek, Groß Strehlitz, Lugnian, Gutentag, Zembowitz, Turawa, Comprachtschütz, Oberglogau und Landsberg O/S.

Wir wissen außerdem von 18 Gemeinden, in denen es aufgrund der Entscheidung

des Bildungsministeriums nur noch eine Deutschstunde geben wird. – Ich bin darüber erstaunt, dass darunter u.a. Gnadenfeld oder Zülz sind – Gemeinden, in denen eine zahlenmäßig große und aktive deutsche Minderheit lebt und deren Einwohner für ihre Sprachkompetenzen bekannt sind. Ihre Kinder sollten doch ihre bisherigen Bildungschancen behalten können, was in der Zukunft deutlich bessere Berufschancen bedeuten kann.

Aus zwei Gemeinden, Tarnau und Klein Strehlitz, hat uns bisher noch keine Antwort erreicht – fügt Rafał Bartek ergänzend hinzu. – Ich will hoffen, dass die Gemeindevorsteher sich noch darüber Gedanken machen, ob sie aus dem Kommunalhaushalt eine oder zwei Deutschstunden finanzieren werden.

Bürgermeister von Ujest Hubert Ibrom mobilisiert auf Facebook seine Amtskollegen. „Trotz der großen finanziellen Probleme, die mit der rapiden Steigerung der laufenden Kosten verbunden sind, haben wir uns entschlossen, die fehlenden Finanzmittel seitens des Ministeriums aus dem Gemeindehaushalt auszugleichen und so den Deutschunterricht weiterhin in einem Umfang wie in den letzten Jahren anzubieten. Wir dürfen eine ungleiche Behandlung von Schülern nicht zulassen. Wir dürfen nicht zulassen, dass das Potenzial, welches wir ausgearbeitet haben, nun vergeudet wird. Weit verbreitete Deutschkenntnisse sind ein Trumpf der Woiwodschaft Oppeln, sie machen uns mehr als konkurrenzfähig. Eben aus diesem Grund kommen zu uns wei-

tere Investoren und schaffen gute Arbeitsplätze“ – schrieb Ibrom.

Der SKGD-Vorsitzende betont, dass es ihn freut, dass viele Selbstverwaltungen Entscheidungen getroffen haben, die für die deutsche Minderheit positiv sind. „Dies zeugt von der Aktualität und Bedeutung des Themas. Dabei bin ich mir dessen bewusst, dass die Ausgaben der Gemeinden nicht nur für die Unterhaltung von Schulen aber auch für andere Zwecke, z.B. für die Straßenbeleuchtung, stark ansteigen. Daher schätze ich umso mehr jene Kommunalpolitiker, die sich um die sprachlichen und kulturellen Kompetenzen kümmern. Ich denke, dass die Einwohner es auch zu schätzen wissen. Das ist darüber hinaus auch ein Signal für Unternehmer und Investoren aus Deutschland“.

To będzie prawdziwe święto mniejszości niemieckiej

Na festiwalowej estradzie licznie zaprezentują się młodzi wykonawcy.

Organizowany co trzy lata w Hali Stulecia we Wrocławiu Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej ma zaprezentować szerokiej publiczności bogactwo oferty kulturalnej mniejszości, począwszy od muzyki chóralnej, popu i jazzu, arii operowych i musicalowych evergreenów, poprzez szlagiery, orkiestry dęte, zespoły wokalne aż po taniec.

T o już 7. odłona Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej w Polsce! Wyjątkowo bogata, pełna gwiazd oraz młodych wykonawców. Festiwal to jednak nie tylko atrakcyjny program na scenie głównej (obok prezentujemy program), ale także wystawy i stoiska informacyjne organizacji mniejszości niemieckiej i partnerów z Niemiec oraz warsztaty, konkursy i zabawy dla dzieci i młodzieży, które zaprezentowane zostaną w kuluarach Hali Stulecia. Wielość gatunków muzycznych, przemieszanie stylów i trendów – a wszystko pod wspólnym mianownikiem: inspirowane kulturą niemiecką, zarówno tradycyjną, jak i współczesną.

W minionym roku, ze względu na pandemię, Festiwal niestety nie mógł się odbyć, w tym roku jednak Związek Niemieckich Stowarzyszeń zaprasza na wyczekiwane długo wydarzenie 10 września 2022 we Wrocławiu. Koordynatorem projektu jest Monika Wittek, kierownikiem artystycznym Aneta Lisys Kluczny, a kierownikiem organizacyjnym Wanda Mleczak.

Patronat nad festiwalem objęli prezydenci Polski i Niemiec Andrzej Duda i Frank-Walter Steinmeier.

Spotkanie w Hali Stulecia poprzedzi – o 10.00 w kate-

drze wrocławskiej – ekumeniczne nabożeństwo. Festiwal – to już tradycja – rozpocznie odśpiewanie hymnów Polski, Niemiec i Unii Europejskiej (Oda do radości). Po nich przemawiać będą: Rafał Bartek, przewodniczący kulturalnej mniejszości, począwszy od muzyki chóralnej, popu i jazzu, arii operowych i musicalowych evergreenów, poprzez szlagiery, orkiestry dęte, zespoły wokalne aż po taniec. drze wrocławskiej – ekumeniczne nabożeństwo. Festiwal – to już tradycja – rozpocznie odśpiewanie hymnów Polski, Niemiec i Unii Europejskiej (Oda do radości). Po nich przemawiać będą: Rafał Bartek, przewodniczący kulturalnej mniejszości, począwszy od muzyki chóralnej, popu i jazzu, arii operowych i musicalowych evergreenów, poprzez szlagiery, orkiestry dęte, zespoły wokalne aż po taniec.

– Na pierwszym festiwalu w 2003 byłem gościem – wspomina pani Monika Wittek. – Drugi festiwal odbył się w Kędzierzynie-Koźlu, bo Hala Stulecia była w remoncie, ale od III festiwalu do teraz spotykamy się w Hali Stulecia. To bardzo dobre miejsce. Na widowni zmieści się co najmniej 5 tys. osób. W foyer zaprezentują się organizacje mniejszości i nasi partnerzy z Niemiec. Będą też stoiska gastronomiczne.

Pani Wittek zaprasza szczególnie serdecznie na występy gości z Ukrainy – z Mukaczewa. – Chcemy ich wesprzeć, bo tamtejsze zespoły i dom kultury są w trudnej sytuacji. Toteż przeprowadzimy na ich rzecz w hali zbiórkę publiczną.

Osoby, które wybierają się do Wrocławia, mogą skorzystać z autobusu swojego lub zaprzyjaźnionego DFK. Warto też zadzwonić do VdG i zapytać o wolne miejsce w autokarach, które do Wrocławia pojedą. Można też jechać samochodem lub pociągiem.

Oni wystąpią podczas wielkiego wydarzenia kulturalnego MN

10 września we wrocławskiej Hali Stulecia odbędzie się VII Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej w Polsce. Sprawdź, o której występują Twoi ulubieni wykonawcy. Zapoznaj się z całym programem artystycznym.

▪ **Jako pierwsza na scenie pojawi się o 13.00 Andrea Rischka.** Usłyszymy ją także podczas występu połączonych orkiestr: Bialskiej Orkiestry Dętej i Orkiestry Dętej DFK Pokrzywnica.

▪ **13.05 - Zespół Solidaris Brass.** Zespół istnieje od wiosny 2020 r. Nagrał już kilka płyt; gra cykliczne koncerty z muzyką sakralną, muzyką filmową, muzyką rozrywkową oraz biesiadną.

▪ **13.25 - Grupa taneczna „Dialog”.** Grupa powstała w 1993 r. w Dylakach. Repertuar zespołu, liczącego obecnie 45 osób, jest bardzo bogaty: od tańców śląskich poprzez niemieckie, czeskie aż do austriackich.

▪ **13.30 - Zespół muzyki ludowej „Die Lustigen Oberfranken”** rozpoczął projekt kulturalny „Pieśni Ojczyzny”. Celem projektu jest zwiększenie rozpoznawalności w Republice Federal-

nej Niemiec pieśni ludowych wypędzonych, wysiedleńców i mniejszości niemieckich.

▪ **14.00 - Chór „Nidzica”.** Działa przy Nidzickim Stowarzyszeniu Mniejszości Niemieckiej od jego powstania w roku 1994. W swoim repertuarze chór ma utwory w języku polskim i niemieckim: pieśni ludowe, dawne i współczesne, poruszające tematykę małej ojczyzny, religijne.

▪ **14.10 - The Off Destination – Das Aus-Ziel.** Zespół powstał w 2018 roku w Poznaniu. Początkowym impulsem była działalność zespołu The Aristocrats założonego przez niemieckiego muzyka Marco Minnemann z Hannoveru – kompozytora i multiinstrumentalisty.

▪ **14.25 - Uczestnicy projektu Gesangscamp.** Zespół złożony jest z uczest-

ników obozu wokalnego Gesangscamp organizowanego przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim.

▪ **14.45 - Hymn Miro Deutsche Fussballschule.**

▪ **14.55 - Orkiestra Dęta „Kotulin”.** Działa nieprzerwanie od roku 1903. Od roku 2011 kapelmistrzem jest Harald Powrósło. Zespół koncertuje nie tylko na Śląsku, ale także w kraju i za granicą.

▪ **15.35 - Chór „Freundschaft”.** Istniejący od 1992 roku chór z Wałbrzycha ma w swoim repertuarze pieśni klasyczne, religijne i pieśni o tematyce Heimatu, śpiewane po niemiecku, po polsku, po angielsku i po łacinie.

▪ **15.50 - Zespół Taneczny „Łęczczok”.** Pochodzący z Kuźni Raciborskiej zespół w marcu tego roku obchodził jubileusz 25-lecia. We

Wrocławiu Łęczczok wystąpi już po raz czwarty; widzowie spodziewać się mogą najstarszej z trzech grup wiekowych.

▪ **16.10 - Zespół „Mikołajczanki”.** W repertuarze działającego od siedmiu lat zespołu znajdziemy piosenki ludowe i biesiadne w języku polskim i niemieckim. Występy „Mikołajczanek” towarzyszą nie tylko uroczystościom w siedzibie Towarzystwa Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej „Ojczyzna” w Kwidzynie.

▪ **16.20 - Glogovia Brass i Zuzanna Herud.** Glogovia Brass działa oficjalnie od 2008 roku. Założycielem zespołu jest Rafał Miczka. Zespół w swoim dorobku artystycznym ma koncerty we Francji, Szwajcarii, Niemczech czy Czechach. Obecnie zespół, pod nazwą Glogovia Brass, działa przy Miejsko-Gminnym Ośro-

Nie może nas we Wrocławiu zabraknąć

Rafał Bartek, przewodniczący Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce i lider TSKN zachęca do udziału we wrocławskim festiwalu.

– Zapraszam do Hali Stulecia nie tylko członków mniejszości – mówi Rafał Bartek, ale wszystkich zainteresowanych dziedzictwem niemieckiej kultury. 10 września to będzie nasze święto. Święto w trudnych czasach. Nie tylko dlatego, że festiwal trzeba było ze względu na pandemiczne przesunąć o rok. Po raz pierwszy w wolnej Polsce jako społeczność mniejszości niemieckiej jesteśmy dyskryminowani. Tym bardziej więc warto się spotkać, zintegrować i świętować naszą kulturową odrębność.

– Jest jeszcze jeden powód, dla którego z pewnością warto do Wrocławia przybyć – dodaje przewodniczący

VdG. – W ciągu roku tyle inicjatyw jest realizowanych, tyle dzieje się w naszych organizacjach, że trudno to w całości ogarnąć. Podczas festiwalu będziemy mieli cały dzień na obcowanie z niemiecką kulturą i tradycją. Będzie czas by poznać mniejszość niemiecką od kuchni. Tę która pokaże się na scenie i tę, która zaprezentuje się na różne sposoby w kuluarach. Poszczególne organizacje mniejszości na stoiskach będą się publicznie prezentowały. Wreszcie festiwal to będzie okazja, żeby się zwyczajnie spotkać i porozmawiać. Także z gośćmi z Niemiec. I nacieszyć się sobą. Szczególnym powodem do radości będzie

Rafał Bartek

obecność młodych ludzi. Nie tylko tych, którzy będą występować na scenie. Myślę, że wielu młodych – wolontariuszy, animatorów zabaw dla dzieci itd. – spotkamy także wokół festiwalowej sceny. To jest powód do radości, że choć czasem ten czy inny zespół przestaje funkcjonować z powodów generacyjnych lub wyczerpania

się jego formuły, to pojawiają się nowe grupy. Proszę zwrócić uwagę na młodych artystów z Gesangscampu, czyli warsztatów zorganizowanych przez TSKN w Turawie na początku wakacji. To są nowe inicjatywy, których jeszcze cztery lata temu – przy poprzednim festiwalu – nie było.

– W Hali Stulecia część oficjalna rozpocznie się o 12.00, ale poprzedzi ją – o 10.00 – nabożeństwo ekumeniczne w katedrze wrocławskiej – przypomina pan Bartek. – Nie wszyscy Niemcy w Polsce są katolikami, są także ewangelikami. Tą wspólną modlitwą chcemy ich dostrzec i docenić. A potem będziemy się razem radować. Może nie spotkamy się – z różnych powodów – tak licznie jak przed laty. Ale to spotkanie ma nadal wielką wartość i znaczenie. We wrześniu jest planowanych bardzo wiele atrakcyjnych wydarzeń. Wierzę mocno, że Państwo wybieriecie właśnie 10 września i Halę Stulecia.

ku Kultury w Głogówku oraz DFK Głogówek-Winiary. Zuzanna Herud od najmłodszych lat była i jest związana z mniejszością niemiecką i to właśnie dzięki niej zaczęła interesować się niemiecką muzyką i prezentować ją podczas licznych występów.

■ **16.45 - Zespół taneczny „Tworkauer Eiche”.** Zespół powstał w 1995 roku przy DFK Tworków. W repertuarze ma tańce ludowe z regionu, z Niemiec i z Austrii. Wieloletnia działalność zespołu zaowocowała ponad 400 pokazami tanecznymi w kraju i za granicą.

■ **17.05 - Close2Jazz.** To młody i energiczny zespół z zamiłowaniem do muzyki jazzowej i bluesowej. Powstał w roku 2019. W repertuarze zespół posiada utwory po polsku, niemiecku jak i angielsku.

■ **17.20 - Biała Orkiestra Dęta oraz Orkiestra Dęta Pokrzywnica.** Orkiestry te łączy osoba dyrygenta, Andrzeja Weinkopfa. Orkiestry pielęgnują długą tradycję: w minionym roku Biała Orkiestra Dęta świętowała jubileusz 30-lecia; Orkiestra Dęta w Pokrzywnicy natomiast obchodziła okrągły jubileusz 100-lecia istnienia!

■ **17.40 - Chór męski TSKN.** Powołany specjalnie na okoliczność siódmego Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej, zrzeszający mężczyzn będących członkami chórów i zespołów śpiewających regionu opolskiego.

VII KULTURFESTIVAL
FESTIWAL KULTURY
 der deutschen Minderheit in Polen
 Mniejszości Niemieckiej w Polsce

10. September | 10 września 2022
 Jahrhunderthalle in Breslau | Hala Stulecia we Wrocławiu

Im Programm | w programie:
 10:00 ■ Ökumenische Andacht | Nabożeństwo ekumeniczne
 Breslauer Dom – Wrocław, Katedra św. Jana Chrzciciela
 12:00 ■ Feierliche Eröffnung des Festivals
 Uroczyste otwarcie Festiwalu
 13:00 – 19:00 ■ Kulturprogramm | Program kulturalny
 Auftritt der Gruppen der Deutschen Minderheit
 Występy grup Mniejszości Niemieckiej
 19:00 ■ Stars des Abends | Gwiazdy wieczoru:
ANNA CARINA WOITSCHACK & STEFAN MROSS

■ **17.50 - Aneta & Norbert.** Duet z regionu opolskiego, od 16 lat wykonujący muzykę rozrywkową oraz operetkową. Aneta & Norbert to również

para konferansjerów, którzy każdą uroczystość zamieniają w niezapomniany event.

■ **18.05 - Grupa taneczna „Palanok”.** Powstała

w 2004 roku przy niemieckim domu kultury Palanka w Ukrainie Karpackiej. Zespół składa się z czterech mniejszych grup w różnym

wieku: występują w jego ramach zatem zarówno dorośli jak i młodzież oraz dzieci.

■ **18.10 - Chór „Singende Herzen” z Ukrainy.**

■ **18.20 - Grupa taneczna „Palanok”.**

■ **18.30 - Młodzieżowa Orkiestra Dęta Leśnica oraz Młodzieżowa Orkiestra Dęta Kaprys.**

Orkiestry prowadzone są przez jednego dyrygenta: Klaudiusza Lisonia w repertuarze posiadają muzykę klasyczną i rozrywkową; współpracują z wieloma solistami i muzykami z kraju i z zagranicy. Występowi orkiestr towarzyszyć będą soliści: Natalia Świerc, Małgorzata Duda, Piotr Lempa oraz Oskar Koziółek-Goetz.

■ **19.00 - Anna Carina Woitschack & Stefan Mross.** Gwiazdy wieczoru. Anna Carina Woitschack swoją muzyką zachwyca fanów szlagerów już od dziesięciu lat. Karierę rozpoczęła w 2011 roku od zakończonego sukcesem udziału w castingu „Deutschland sucht den Superstar”. Swoją jubileusz świętowała niedawno z nowym albumem „Träumer”. Jej najbardziej udany solowy tytuł to „Küss mich wach”. Stefan Mross w roku 2019 świętował jubileusz 30-lecia. Udał się wtedy na wielkie tournée po Niemczech. Znanym jest nie tylko z koncertów, ale także z kariery telewizyjnej: od 2005 roku jest twarzą programu ARD „Immer wieder Sonntags”.

Młodzi tematem debaty DWPN

W ramach VII Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej postanowił zorganizować wraz z młodzieżą i dla młodzieży debatę w formule wzorowanej na telewizyjnym talk-show, która odbędzie się w godzinach 15:00-16:30 w Sali Cesarzowskiej Hali Stulecia. Nosi ona tytuł „Młoda Europa 2022 – wyzwania na przyszłość”.

– Inicjatywa ta ma na celu docenienie, wyróżnienie a przede wszystkim okazanie wsparcia młodemu pokoleniu, poprzez danie szansy na bycie aktywnymi obywatelami, którzy przyczynią się do pozytywnych zmian w otaczającym świecie. Niewątpliwie, to młodzi ludzie są najważniejszymi inicjatorami zmian a jednocześnie twórcami pokojowych i demokratycznych społeczeństw – zachęca Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej na swojej stronie internetowej. – Unia Europejska, chcąc zwrócić uwagę na rolę, jaką pełnią młodzi ludzie w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz w kreowaniu zmian na wszelkich płaszczyznach – edukacyjnych, społecznych i politycznych, ogłosiła rok 2022 Rokiem Młodzieży.

– Debata jest młodzieżowa w tym sensie – mówi Lucjan Dzumla, dyrektor generalny DWPN – że jej uczestnikami będzie wyłącznie młodzież – osoby z MN szczególnie zaangażowane w życie tej społeczności. Młodzież będzie rozmawiać o tym, czym dziś młodzi żyją i jak widzą swoją przyszłość. Chcę to podkreślić, że nie o historii, a o przyszłości będziemy rozmawiać. Chcemy do rozmowy zaangażować także publiczność, którą stanowić będą przede wszystkim starsi. Mam nadzieję, że debata wywoła u nich refleksję o tym, czego młodzież potrzebuje i o co należy dla niej zadbać. Moderatorem będzie prof. Tomasz Grzyb, psycholog społeczny z Uniwersytetu SWPS we Wrocławiu.

W kularach też będzie bardzo ciekawie

W czasie 7. Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej w Polsce warto – podobnie jak w latach ubiegłych – nie poprzestawać na oglądaniu tego, co będzie się działo na scenie Hali Stulecia. W obszernych kularach będzie nie mniej ciekawie.

Na publiczność czekać będzie około 40 stanowisk, na których zaprezentują swoją działalność i dorobek różne organizacje mniejszościowe i współpracujące z mniejszością niemiecką. Tu nikt nie będzie się nudził, a każdy może się wiele dowiedzieć i nauczyć.

Punkty lub stoiska informacyjne otworzą m.in.: Związek Niemieckich Stowarzyszeń. TSKN na Śląsku Opolskim i w województwie śląskim (wraz z redakcją Mittendrinn) oraz NTSKN Wrocław oraz wrocławska parafia ewangelicka.

Swoją działalność i dorobek zaprezentuje Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, a także placówki

oświatowe z Koźla-Rogów, Solarni i Gosławic. Prowadzone przez siebie szkoły i przedszkola przedstawi Stowarzyszenie Pro Liberis Silesiae. Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej i Niemieckie Towarzystwo Oświatowe zadbają o zorganizowanie strefy dziecięcej i młodzieżowej. Będzie też można znaleźć zarówno materiały reklamowe, jak i skorzystać z adresowanych do najmłodszych gości festiwalu gier i zabaw.

Na swoje stoisko informacyjne zapraszają organizacje studenckie: Salia Silesia oraz VdH, a także Jugendzentrum oraz Związek Młodzieży Prus Wschodnich.

Do udziału w grach animacyjnych zaprasza Insty-

Stoiska w foyer wystawi około 40 organizacji i grup mniejszościowych.

tut Goethego w Krakowie, fragment księgozbioru pokazuje Centralna Biblioteka im. Eichendorffa. Publikacje pokazuje Górnośląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa. Animacje i gry językowe zaprezentuje także Biblioteka Austriacka w Opolu

Do odwiedzenia stoisk zapraszają także Związek Śląskich Rolników oraz Związek Śląskich Kobiet

Wiejskich (jest tradycją festiwalu, że panie częstują gości pysznym kołoczem), a także Izba Gospodarcza Śląsk i APN.

Publiczność ze Śląska Opolskiego będzie miała okazję poznać ciekawe środowiska mniejszościowe, z którymi na co dzień ma rzadziej kontakt, np. DFK Kłodzko, NTKS Wałbrzych, Stowarzyszenie Olsztyńskie, Fundację Krzyżowa, DFK

Fot. KOG

Koncert „Z orkiestrą za pan brat”

Marszałek województwa, przewodniczący TSKN oraz Orkiestra Dęta DFK Pokrzywnica zapraszają na wyjątkowy koncert pt. „Z orkiestrą za pan brat!”.

To wydarzenie kulturalne odbędzie się 11.09.2022 o 16:00 na terenie winiarni „Synapsa” w Większych. W programie przeboje muzyki rozrywkowej w wykonaniu Orkiestry Dętej DFK Pokrzywnica pod dyrekcją Andrzeja Weinkopfa oraz gościnnie solistów: Justyny Sikory i Dawida Teistera. Wystąpi także Studio Piosenki MOK z Kędzierzyna-Koźła.

Orkiestra Dęta DFK Pokrzywnica w 2019 obchodziła stulecie, liczy ok. 35 członków w wieku od 6 do 44 lat. Skupia chętnych muzyków zamieszkałych nie tylko w Pokrzywnicy ale również w miejscowościach ościennych. Orkiestra uświetnia oprawą muzyczną uroczystości kościelne oraz imprezy okolicznościowe, w obrębie gminy oraz powiatu, koncertuje w kraju i za granicą, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia. Od 2014 dyrygentem orkiestry jest pan Andrzej Weinkopf.

Połączyli wiarę i tożsamość

W drugą niedzielę sierpnia członkowie mniejszości niemieckiej pielgrzymowali do Wambierzyc. Byli też odwiedzić Kopice.

Te spotkania członków mniejszości niemieckiej, w czasie których razem się modlimy, są dla środowiska mniejszości niemieckiej bardzo ważne – mówi Monika Wittek ze Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych. – Uczestniczą w nich zarówno nasi członkowie, jak i sympatycy. VdG od 11 lat organizuje pielgrzymki do Barda Śląskiego i do Wambierzyc w drugie niedziele lipca i sierpnia.

Do sanktuarium Matki Bożej Wambierzyckiej Królowej Rodzin pojechał pełen autokar z Opola, tak-

że autokar z województwa śląskiego, a ponadto byli obecni uczestnicy z województwa dolnośląskiego – z Wrocławia, Wałbrzycha i Kłodzka. Bazylika nie jest wielka, toteż łatwo wypełniła się wiernymi. Mszy św. przewodniczył i wygłosił kazanie ks. infułat Franz Jung z Muenster, kapłan, który ma na Dolnym Śląsku rodzinne korzenie. Jest pasjonatem historii i współczesności księstwa kłodzkiego (Grafschaft Glatz). W Niemczech ma pod duszpasterską opieką osoby wywodzące się z tego terenu. Spotkanie przygotował o. Marian Arndt, duszpa-

sterz mniejszości niemieckiej na Dolnym Śląsku.

– Staramy się w VdG – dodaje pani Wittek, by spotkaniu religijnemu towarzyszył także program kulturalny, związany z tożsamością. Tym razem odwiedziliśmy Kopice, czyli miejsce związane z historią i legendą Johanny Gryzik i legendą Johanny von Schaffgotsch. Zamek widzieliśmy jedynie zza bramy, za to udało nam się dłużej pospacerować po parku i zobaczyć m.in. drugie mauzoleum (pierwsze, w sąsiedztwie kościoła, zostało odrestaurowane) i inne budowle. Z panią, która nas wprowadzała umówiliśmy

Uczestnicy wyjazdu zza płotu obejrzeni zamek w Kopicach. Zwiedzili park z jego budowlami.

się na przyszłość na oglądanie Grodkowa i Sulisławia. Chcemy te różne perełki członkom mniejszości pokazywać.

W niedługim czasie Związek Niemieckich Stowarzyszeń zaprosi członków mniejszości na kolejne dwie pielgrzymki. Na 17 wrze-

śnia planowany jest wyjazd do sanktuarium Maria Hilf w czeskich Złatych Horach, zaś 12 listopada odwiedzą oni Trzebnicę związaną z życiem i działalnością św. Jadwigi Śląskiej, w sanktuarium znajduje się grób patronki Śląska oraz polsko-niemieckiego pojednania.

Nowy konsul Niemiec w Opolu

Peter Herr został niedawno konsulem Republiki Federalnej Niemiec w Opolu. Mianowany też został nowy konsul generalny we Wrocławiu oraz ambasador Niemiec w Warszawie. Peter Herr pochodzi z Badenu-Wirtembergii. Urodził się w 1962 roku w Baden-Baden, jest ekonomistą – specjalistą ds. administracji publicznej. Studiował w Wyższej Szkole Prawa i Administracji Publicznej w Kehl. W latach 1987-1991 był urzędnikiem szczebla krajowego w Badenu-Wirtembergii.

Peter Herr rozpoczął w sierpniu pracę konsula Niemiec w Opolu.

Od wielu lat w służbie dyplomatycznej. Pracował m.in. na placówkach w Izmirze (1995-1999), Rydze (1999-2004), Wilnie (2004-2008) i Mińsku (2016-2020). W latach 2020-2022 był zastępcą konsula generalnego w Konsulacie Generalnym RFN w Doniecku. Wcześniej – w latach 2008-2014 pracował jako specjalista w MSZ, zaś od 2014 do 2016 był kierownikiem Referatu Prawno-Konsularnego oraz specjalistą ds. protokołu w Konsulacie Generalnym RFN w Krakowie. Jest żonaty.

Placówkę w Opolu Peter Herr objął w sierpniu

2022. W tym samym miesiącu zmieniło się także kierownictwo Konsulatu Generalnego Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu – konsulem generalnym jest obecnie Martin Kremer (wcześniej był zastępcą ambasadora Niemiec w Warszawie). Trwającą dwa lata misję dyplomatyczną w Polsce zakończył też ambasador Niemiec, dr Arndt Freytag von Loringhoven. W lipcu 2022 funkcję tę objął dr Thomas Bagger, ostatnio szef Departamentu Zagranicznego w Kancelarii Prezydenta Federalnego.

Warsztaty wokalne-kreatywne dla nauczycieli

Zapraszają na nie 10 IX śpiewaczka operowa Marta Wryk i kompozytor Tomasz Prasqual, którzy dzień wcześniej pokazali spektakl muzyczny.

W czasie warsztatów dowiedzą się Państwo:

- jak odkryć siłę swojego głosu i wzmocnić jego wytrzymałość;

- jak urządzić sobie „spa dla głosu” i zadbać o jego higienę i regenerację po długich godzinach uczenia;

- jak wykorzystać ukryte talenty artystyczne, aby

uczenie stało się procesem kreatywnym i dla Państwa, i dla uczniów.

Poprzez szereg ćwiczeń z elementami improwizacji, uważnego ruchu oraz tańca wspólnie z Państwem będziemy odkrywać Wasz potencjał artystyczny i zastanowimy się, jak wykorzystać go w uczeniu – zapowiadają prowadzący.

Warsztaty odbędą się w siedzibie Niemieckiego Towarzystwa Oświatowego, ul. Marii Konopnickiej 6, (4. piętro), 45-004 w Opolu w sobotę, 10 IX

w godzinach 10.00-14.00. Wstęp jest bezpłatny, liczba miejsc jest ograniczona. Organizatorzy proszą o potwierdzenie obecności poprzez wysłanie e-maila na adresy: danuta.cholewa@bildung.pl lub sebastian.gerstenberg@bildung.pl do 8 września.

Warsztaty są częścią projektu artystyczno-edukacyjnego „Das moderne Mädel”. W jego ramach mezzosopranistka Marta Wryk oraz kompozytor i pianista Tomasz Prasqual zapraszają na przedstawie-

Marta Wryk poprowadzi muzyczne warsztaty i wystąpi w spektaklu.

nie pt. „Nowoczesna dziewczyna. Muzyczna opowieść o kobietach w Polsce i Niemczech w okresie między-

wojennym”. Zostanie ono zaprezentowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu 9 IX o 18.00.

HEIMAT MAŁA OJCZYZNA

Dodatek finansowany ze środków Mniejszości Niemieckiej będących w dyspozycji Fundacji Rozwoju Śląska pochodzących z wcześniejszych dotacji Rządu Niemieckiego.

Diese Beilage wurde finanziert aus Mitteln der Deutschen Minderheit, die der Stiftung für die Entwicklung Schlesiens zur Verfügung stehen und aus den früheren Zuwendungen der deutschen Regierung stammen.

Fundacja Rozwoju Śląska
Stiftung für die Entwicklung Schlesiens